

ΤΑ ΠΡΩΤΑ
ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ
Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ
Η ΥΦΕΣΗ ΤΟΥ 1929

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ Α΄ Π.Π.

Τα αποτελέσματα για την Ευρώπη μετά την λήξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου ήταν κάθε άλλο παρά θετικά:

- 8.000.000 νεκροί
- 6.000.000 ανάπηροι
- τεράστιες υλικές ζημιές

Ο **πόλεμος** είχε επιπτώσεις σε οικονομικό, σε κοινωνικό αλλά και πολιτικό επίπεδο.

Στρατιωτικό νεκροταφείο στο Verdun της Γαλλίας

Πηγή εικόνας: <https://www.mopo.de/hamburg/hamburg-im-ersten-weltkrieg-spurensuche-in-verdun-2858216-seite2>

Tratado de los Paix. Versailles, 28 Jun 1919
Fotografía oficial de los vencedores

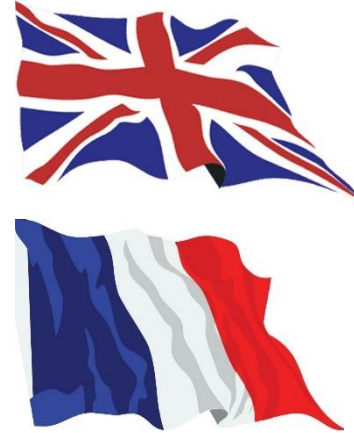

Η πόλη της Λιέγης στο Βέλγιο κατεστραμμένη

Πηγή εικόνας: <https://www.spiegel.de/geschichte/beginn-des-ersten-weltkrieges-a-947910.html>

ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

1 η Μεγάλη Βρετανία και η Γαλλία δανείστηκαν μεγάλα ποσά από τις ΗΠΑ για να αντεπεξέλθουν στα έξοδα του πολέμου

2 η Γερμανία έπρεπε να πληρώσει τεράστια ποσά για πολεμικές αποζημιώσεις

3 η Η.Π.Α. έβλεπαν την οικονομία τους και την διεθνή τους θέση να ενισχύονται σημαντικά

ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Οι μεταβολές στην κοινωνία ήταν τεράστιες: η **μεσαία τάξη** στην Ευρώπη καταστράφηκε οικονομικά:

- μισθωτοί
- μικρομεσαίοι επιχειρηματίες
- ελεύθεροι επαγγελματίες

Αντιθέτως οι **μεγαλοαστοί** και οι **βιομήχανοι** ενίσχυσαν τις θέσεις τους.

ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Το τέλος του πολέμου ευνόησε την είσοδο στην αγορά εργασίας των **γυναικών** και ενίσχυσε την κοινωνική τους θέση:

- στην Γερμανία

- στην Μεγάλη Βρετανία

- στην Σοβιετική Ένωση

Σε αυτές τις χώρες οι **γυναίκες** θα αποκτήσουν και το δικαίωμα ψήφου.

Γυναίκες σε εργοστάσιο την δεκαετία του 1920

Πηγή εικόνας: <https://www.vintag.es/>

Γυναίκες σε εργοστάσιο μεταλλουργίας στην Μεγάλη Βρετανία.
Κατασκευάζουν μήτρες για χύτευση μετάλλου

ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η κυρίαρχη θέση της Ευρώπης μετά την λήξη του Α΄ Π.Π. **κλονίζεται**. Τα χρέη τόσο των νικητών **Γάλλων** και **Βρετανών** όσο και των ηττημένων **Γερμανών** αποδυναμώνουν τον ρόλο της Γηραιάς Ηπείρου στον κόσμο.

Πέραν τούτου κλονίζεται και το **αποικιοκρατικό** τους **σύστημα**, λόγω της συμμετοχής των στρατευμάτων των αποικιών στον πόλεμο.

ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Οι στρατιώτες των αποικιών επιστρέφουν στις πατρίδες τους φέρνοντας μαζί τους ιδέες που γνώρισαν στην Ευρώπη, όπως το «δικαίωμα της αυτοδιάθεσης των λαών» ή τις θέσεις των **σοσιαλιστών** και των **κομμουνιστών** που είναι **αντιιμπεριαλιστικές**.

Οι ιδέες αυτές θα ενισχύσουν κινήματα ανεξαρτητοποίησης στις αποικίες κατά τον Μεσοπόλεμο.

Ινδοί στρατιώτες στο μακεδονικό μέτωπο κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο

Πηγή εικόνας: <https://www.lifo.gr/team/omorfia/48102>

ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Κατά τη διάρκεια του Α΄ Π.Π. δημιουργήθηκε το πρώτο **σοσιαλιστικό** κράτος, η **Ε.Σ.Σ.Δ.**, που ασκούσε εκείνη την εποχή μία έλξη στους αδύναμους πολίτες της Ευρώπης.

Το **αστικό κράτος** αμφισβητήθηκε έντονα μετά το τέλος του πολέμου και θα δεχθεί έντονες πιέσεις τόσο από την **αριστερά** πτέρυγα, όσο και από την **άκρα δεξιά**.

ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Κατά τη διάρκεια του Μεσοπολέμου θα ενισχυθούν πολιτικά τα άκρα στην Ευρώπη, κυρίως στην ηττημένη Γερμανία.

Η εμφάνιση του ναζισμού στη Γερμανία οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στις συνέπειες του Α΄ Π.Π. Ο κοινοβουλευτισμός κατηγορήθηκε ότι δεν μπορεί να υπερασπιστεί τα εθνικά συμφέροντα. Έτσι εμφανίζεται ο φασισμός, πρώτα στην Ιταλία αλλά και στην Ελλάδα.

HITLER SPRICHT!

Συγκέντρωση οπαδών του Χίτλερ στο Μόναχο, 1923

<https://www.derstandard.at/story/2000120587703/lenin-der-rechten-adolf-hitler-zwischen-buergerlich-und-revolutionaer>

Εκλογική αφίσα των
εθνικοσοσιαλιστών στη
Γερμανία του Μεσοπολέμου

Πηγή εικόνας:
<https://www.dhm.de/lemo/bestand/objekt/pli02839>

Ο Μουσολίνι και οι μελανοχίτωνες στην πορεία προς την Ρώμη, 1922

Πηγή εικόνας: https://en.wikipedia.org/wiki/Italian_Fascism

Ο Μουσολίνι και οι μελανοχίτωνες στην πορεία προς την Ρώμη, Πίνακας του Giacomo Balla

Πηγή εικόνας: <https://www.azionetradizionale.com/2019/10/28/28-ottobre-1922-linsurrezione-premessa-della-rivoluzione/>

Η ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1920

Το μεταπολεμικό κλίμα της δεκαετίας του 1920 κυριαρχείται από την αμοιβαία καχυποψία και μεγάλη έχθρα μεταξύ **Γαλλίας** και **Γερμανίας**.

Όμως η δεκαετία του 1920 είναι η περίοδος της ανόδου της ευρωπαϊκής **οικονομίας** και η κοινωνική ευφορία που την συνόδευσε, κυρίως στα ανώτερα **αστικά κοινωνικά στρώματα**, αποτυπώνεται στον χαρακτηρισμό αυτής της δεκαετίας ως «η χρυσή δεκαετία του '20».

Η ΧΡΥΣΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1920

Πηγή εικόνας: <https://www.mdr.de/zeitreise/sendungen/magazin/experiment/die-goldenen-zwanziger-ueberblick100.html>

Η ΧΡΥΣΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1920

Επιχρωματισμένη φωτογραφία εποχής

Πηγή εικόνας: <https://www.faz.net/aktuell/politik/geschichte/ein-blick-zurueck-auf-die-goldenen-zwanziger-jahre-16559224.html>

Η ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1920

Το 1925 υπογράφηκαν, με πρωτεργάτες τους υπουργούς Εξωτερικών της **Γαλλίας** Μπριάν και της **Γερμανίας** Στρέσεμαν, οι συνθήκες του Λοκάρνο για τον σεβασμό των υφιστάμενων συνόρων.

Το 1928, υπογράφηκε από τους υπουργούς Εξωτερικών των **Η.Π.Α.** και της **Γαλλίας** το σύμφωνο Κέλογκ-Μπριάν, με το οποίο καταδικαζόταν ο **πόλεμος**.

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΟΤΑΝ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ;;;

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η διπλωματική προσέγγιση των χωρών, κυρίως στην Ευρώπη, βασίστηκε στην **οικονομική ανάπτυξη** και στην **κοινωνική ευημερία** που επέφερε.

Η χώρα που αποτυπώνει καλύτερα αυτήν την εικόνα είναι οι **Η.Π.Α.**, όπου παρατηρήθηκε το «**οικονομικό θαύμα**» της περιόδου 1921 – 1929. Η βιομηχανική παραγωγή και τα εισοδήματα διπλασιάστηκαν αυτήν την περίοδο.

for Economical Transportation

20 WHEEL

Easy to Drive

Easy to start—easy to steer—light
pedal action—easy to shift gears
—easy to ride in—easy to stop.

CHEVROLET MOTOR COMPANY, DETROIT, MICHIGAN
DIVISION OF GENERAL MOTORS CORPORATION

Touring	\$525
Roadster	\$525
Coupe	\$715
Coach	\$735
Sedan	\$825
Commercial Chassis	\$425
Truck, 1/2-ton	\$550

SEE DEALER FOR
1920 MODEL

QUALITY AT LOW COST

Διαφήμιση της
αμερικανικής Chevrolet της
δεκαετίας του 1920

Πηγή εικόνας:

<https://www.vintageadbrowser.com/cars-ads-1920s/14>

Through her dealings as business manager of the home, the modern woman brings sound commercial sense to bear on her judgment of a Ford closed car.

She knows that its low first cost, its small upkeep and operation costs, and its long-sustained usefulness make it a genuine economy. She is aware that the ease

with which she can get expert attention for it anywhere and at any time is an asset of great dollar-and-cents value to her.

And she is delighted to find this value in a car that she drives so easily, and whose outward style and inward comfort she so whole-heartedly approves.

TUDOR SEDAN, \$590

FORDOR SEDAN, \$485

COUPE, \$525

(All prices f. o. b. Detroit)

Διαφήμιση της αμερικανικής Ford της δεκαετίας του 1920

Διαφήμιση της γαλλικής
Renault της δεκαετίας
του 1920

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

Η αισιοδοξία και η οικονομική ανάπτυξη έφεραν τεράστια άνοδο της αξίας των μετοχών στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης.

Το 1929 κάποιοι **μεγάλοι επενδυτές**

θέλησαν να εισπράξουν ένα μέρος

των κερδών τους και ξεκίνησαν να πωλούν τις μετοχές τους. Γρήγορα όμως επικράτησε

πανικός, κυρίως μεταξύ των **μικροεπενδυτών**.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

Το επακόλουθο ήταν να προσπαθούν **όλοι** να πουλήσουν τις μετοχές τους με αποτέλεσμα την **γενική κατάρρευση** του **χρηματιστηρίου** της Νέας Υόρκης. Η ημερομηνία ήταν 24.10.1929 και η ημέρα Πέμπτη, που έκτοτε ονομάστηκε «Μαύρη Πέμπτη».

Το φαινόμενο ονομάστηκε **κραχ** και ήταν η αρχή μιας οικονομικής κρίσης που εξαπλώθηκε ραγδαία σχεδόν σε ολόκληρο τον κόσμο.

The Daily News

THURSDAY, OCTOBER 24, 1929

BLACK THURSDAY!

Wall St. in panic as stocks crash

«Μαύρη Πέμπτη»
24.10.1929

Πηγή εικόνας:

<https://in.pinterest.com/pin/473229873340566314/>

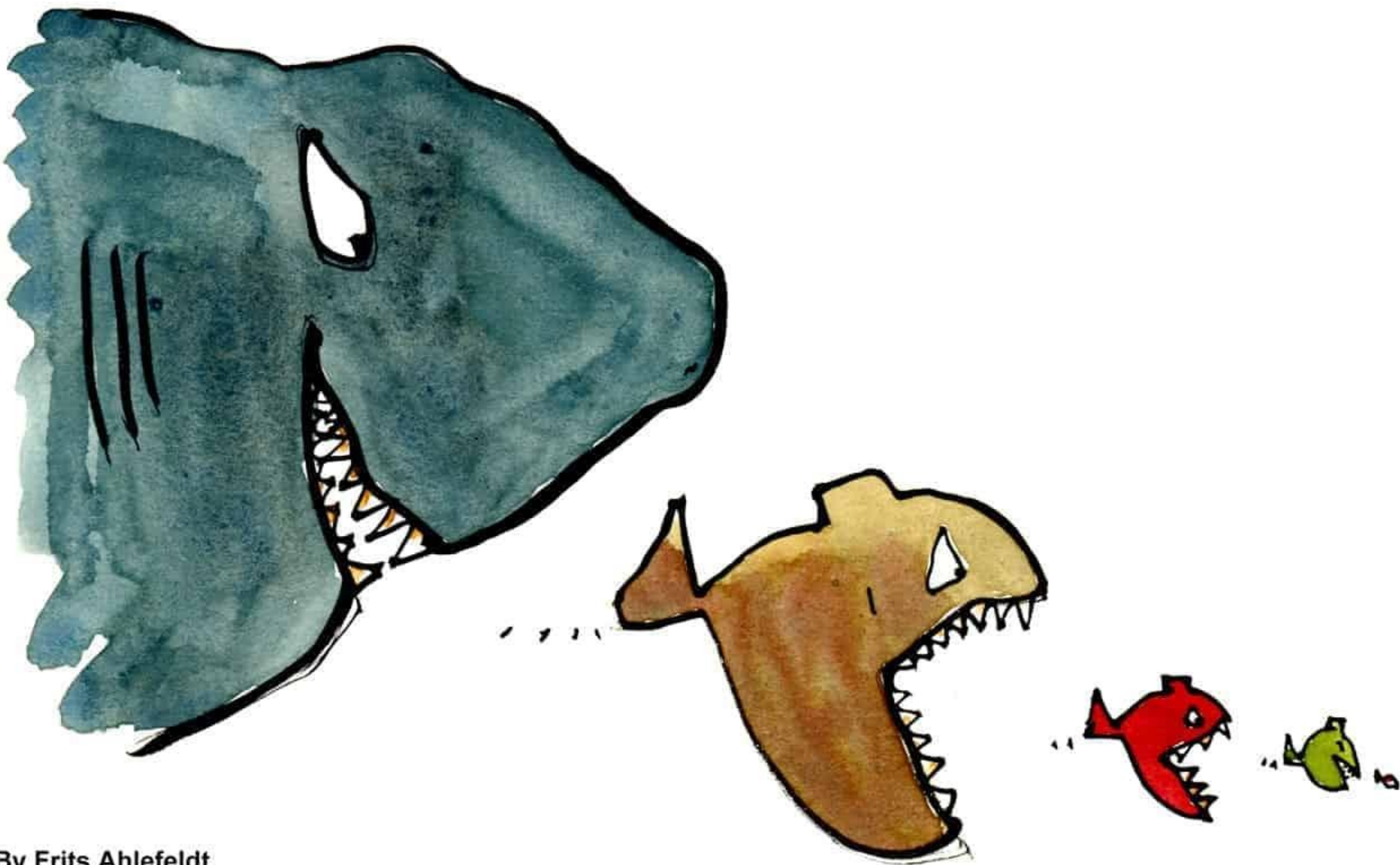

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΡΑΧ

Μέσα σε λίγες εβδομάδες χάθηκαν τεράστιες περιουσίες σε όλον τον κόσμο.

- επιχειρήσεις έκλεισαν
- χιλιάδες επιχειρηματίες καταστράφηκαν
- εκατομμύρια εργαζόμενοι έμειναν άνεργοι

Το 1931 η οικονομία των **Η.Π.Α.** είχε σχεδόν καταρρεύσει.

By Frits Ahlefeldt

Πηγή εικόνας: <https://teachprivacy.com/the-terrifying-math-of-phishing/>

Η ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ ΤΩΝ ΙΣΧΥΡΩΝ

Κατά την διάρκεια αυτής της τεράστιας οικονομικής καταστροφής για τους πολλούς, μπόρεσαν μεγάλες επιχειρήσεις, που άντεξαν στην κρίση, να εξαγοράσουν με ελάχιστα χρήματα μικρότερες επιχειρήσεις.

Έτσι, συγκεντρωνόταν η οικονομική ισχύς σε λίγα χέρια και σχηματίζονταν πανίσχυρα οικονομικά συγκροτήματα.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΥΦΕΣΗ

Η **κρίση** επεκτάθηκε γρήγορα και στην Ευρώπη, όπου είχαν επενδυθεί αμερικανικά κεφάλαια με τη μορφή δανείων.

Η απόφαση των αμερικανικών τραπεζών να αποσύρουν τα δάνεια αυτά κλόνισε την ευρωπαϊκή οικονομία, ιδίως την Γερ**μανία**, που είχε στηρίξει την μεταπολεμική της ανοικοδόμηση σε αμερικανικά κεφάλαια.

Η Μεγάλη Ύφεση: εκατομμύρια άνεργοι στις ΗΠΑ μετά το 1929

Πηγή εικόνας: <https://fox5sandiego.com/news/national-news/history-right-now-echoes-of-1968-and-other-american-years/641/>

Η ΜΕΓΑΛΗ ΥΦΕΣΗ

Το ίδιο συνέβη και με την **Βρετανία**, διότι δεν μπορούσε πλέον να διαθέσει τα προϊόντα της στην αγορά των **Η.Π.Α.**

Η κρίση θα επεκταθεί σε όλη την Ευρώπη και θα φτάσει και στην **Ελλάδα**.

Η γενική κάμψη της παγκόσμιας οικονομίας, που σημειώθηκε σχεδόν σε ολόκληρο τον δυτικό κόσμο μεταξύ 1929 και 1933, ήταν αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης του 1929 και ονομάστηκε **Μεγάλη Ύφεση**.

ΣΥΣΣΙΤΙΟ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΡΑΧ

ΟΤΑΝ Η ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΕΧΑΣΕ ΤΗΝ ΠΙΣΤΗ ΤΗΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Κείμενα, συγγραφή, ιστορική έρευνα, εικόνες: Γαρίτατζης Χαράλαμπος (ΠΕ07)
Φιλολογική επιμέλεια: Γεώργιος Σπανός (ΠΕ02)